

ingenlunde fuldstændigt Fællesskab; det var Mandens Ejendomsret til Hustruens Person og personlige Arbejde, til hendes Børn og hendes Privatejendom, om hun havde nogen. Altsaa ogsaa „Ideen“ har flyttet sig; den er ikke nu saa, som den var oprindelig, skjønt meget desværre endnu staaar igjen af den oprindelige Idés praktiske Udslag i Lovgivningen.

Naar Dr. S. nu siger, at Ægteskabets Idé er Fællesskab, saa kan jeg gjerne gaa med ham forsaavidt; Udtrykket er saa vidt, at det kan rumme os begge. Jeg vil nemlig tillade mig at afvige fra Dr. S. i Fortolkningen; for mig er det ægteskabelige Fællesskab noget mere aandeligt bestemt end det materielle Fælleseje. Dr. S. vil kanske sige, at han netop holder paa dette materielle Fællesskab som en Betingelse for det aandelige; men det er her, jeg tror, han gjør en Fejlregning. Jeg kunde snarere tænke mig, at Forholdet var omvendt, at det aandelige Fællesskab kunde føre ogsaa til det materielle. Dette tror jeg til en vis Grad virkelig er Tilfældet; men jeg tror samtidigt, at det ikke er nødvendigt, og at hvor det sker, der sker det bedre „i Frihed og under Ansvar“ end gennem Lovenes Griben ind. Et materielt Ægteskab, der er kommet i Forholdenes Medfør, fordi det udgjorde den bedste Form for to enkelte Menneskers gjensidige Stilling til hinanden, det antager jeg vil være et solidt Fællesskab, som vedkommende Mennesker vil føle sig lykkelige ved — thi hvorfor skulde de ellers have valgt det? — men hvor Fællesskabet kommer som noget udenfra paatvunget, tror jeg, det indeholder en saadan Masse Spirer til Ufordragelighed og Rethaveri og mange andre mindre elskværdige Egenskaber, at særdeles mange Ægteskaber ligefrem vilde blive undergravede derved.

*

*

*

For nærmere at paavise, hvad jeg mener med denne sidste Paastand, maa jeg gaa over til Kritiken over de praktiske Resultater, hvortil Dr. S. er kommet, angaaende hvad der „ad Lovgivningens Vej“ bør bestemmes om Ægtefællernes gjensidige Stilling. Jeg maa i den Anledning aftrykke hele det Stykke af Dr. S's Afhandling, hvor disse Resultater findes; det lyder saa:

„Ægteskabets Idé er fuldstændigt Fællesskab og Overtagelsen af en Pligt til efter bedste Evne at gennemføre dette Fællesskab. Lovgivningen bør ikke bestræbe sig for at gjøre Ægteskabet varigt ved at besværliggjøre Skismisse; længere end til at hindre Parterne fra at skilles i Overilelse bør man her ikke gaa; men Bestræbelsen bør være rettet paa at hidføre det materielle Grundlag, der gjør Opfyldelsen af hint Løfte lettest, og uden hvilket det vil falde selv den ærligste Vilje vanskeligt at gjøre Alvor af Løftet. Dette Grundlag er: 1. Ufravigelig Ordning af Ægteskabets retslige Karakter. 2. Fuldstændigt Fælleseje. 3. Fælles Dispositionsret,*) saa alle Dispositioner, der ikke er uomgængelig fornødne og sker til fælles Nytte, kræ-

*) Udhævet af mig.